

САДРЖАЈ

I. ПРЕДУЗЕЋЕ И ФУНКЦИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА.....	13
1. ПРЕДУЗЕЋЕ И ЦИЉ ПРЕДУЗЕЋА	13
2. ПОСЛОВНЕ ФУНКЦИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА И ЗАДАЦИ ПОСЛОВНИХ ФУНКЦИЈА.....	15
3. ОДНОС ФИНАНСИЈСКЕ ФУНКЦИЈЕ И ДРУГИХ ПОСЛОВНИХ ФУНКЦИЈА.....	16
ПИТАЊА ЗА ДИСКУСИЈУ:	18
II ФИНАНСИЈСКА ПОЛИТИКА И ПРАВИЛА ФИНАНСИРАЊА	19
1. ФИНАНСИЈСКА ПОЛИТИКА	19
2. ЦИЉ ФИНАНСИЈСКЕ ПОЛИТИКЕ	21
3. НАЧЕЛА ФИНАНСИЈСКЕ ПОЛИТИКЕ.....	24
3.1. НАЧЕЛО ФИНАНСИЈСКЕ СТАБИЛНОСТИ	25
3.2. НАЧЕЛО РЕНТАБИЛНОСТИ	29
3.3. НАЧЕЛО ЛИКВИДНОСТИ	31
3.4. НАЧЕЛО ФИНАНСИРАЊА У СКЛАДУ СА РИЗИКОМ ..	33
3.5. НАЧЕЛО ФИНАНСИЈСКЕ ЕЛАСТИЧНОСТИ.....	35
3.6. НАЧЕЛО НЕЗАВИСНОСТИ	37
3.7. НАЧЕЛО ОПТИМАЛНОГ АКТИВИЗАЦИОНОГ ДЕЈСТВА СЛИКЕ ФИНАНСИРАЊА	39
4. ПРАВИЛА ФИНАНСИРАЊА.....	40
4.1. ВЕРТИКАЛНА ПРАВИЛА ФИНАНСИРАЊА.....	41
4.1.1. ОДНОС СОПСТВЕНОГ И ПОЗАЈМЉЕНОГ КАПИТАЛА	41
4.1.2. ОДНОС ОСНОВНОГ И РЕЗЕРВНОГ КАПИТАЛА	45
4.2. ХОРИЗОНТАЛНА ПРАВИЛА ФИНАНСИРАЊА.....	48
4.2.1. ЗЛАТНА ПРАВИЛА ФИНАНСИРАЊА	48
4.2.1.1. Златно банкарско правило	48
4.2.1.2. Златна билансна правила	49
4.3. ОСТАЛА ПРАВИЛА ФИНАНСИРАЊА	55
ПИТАЊА ЗА ДИСКУСИЈУ:	57
ЗАДАЦИ:	58
III. ФИНАНСИЈСКО ТРЖИШТЕ.....	59
1. ТРЖИШТЕ НОВЦА	59
1.1. ДЕФИНИЦИЈА И УЛОГА ТРЖИШТА НОВЦА	59

1.2. ВРСТЕ ТРЖИШТА НОВЦА	61
1.3. ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ ФОРМЕ ТРЖИШТА НОВЦА	63
1.4. ИНСТРУМЕНТИ ТРЖИШТА НОВЦА - КРАТКОРОЧНЕ ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ	64
1.4.1. ДЕПОЗИТНИ ЦЕРТИФИКАТ	64
1.4.2. БЛАГАЈНИЧКИ ЗАПИС	66
1.4.3. БЛАГАЈНИЧКИ ЗАПИС ЦЕНТРАЛНЕ БАНКЕ	66
1.4.4. КОМЕРЦИЈАЛНИ ЗАПИС	68
1.4.5. БАНКАРСКИ АКЦЕПТ	70
1.4.6. ТРАСИРАНА МЕНИЦА	72
1.4.7. ДРЖАВНЕ ОБВЕЗНИЦЕ	72
1.5. ФУНКЦИОНИСАЊЕ ТРЖИШТА КРАТКОРОЧНИХ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ	75
2. ТРЖИШТЕ КАПИТАЛА	80
2.1. ПОЈАМ И УЛОГА ТРЖИШТА КАПИТАЛА	80
2.2. ФОРМИРАЊЕ ПОНУДЕ И ТРАЖЊЕ КАПИТАЛА	82
2.2.1 ФОРМИРАЊЕ ПОНУДЕ КАПИТАЛА	82
2.2.2. ФОРМИРАЊЕ ТРАЖЊЕ КАПИТАЛА	88
2.3. ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ ФОРМЕ ТРЖИШТА КАПИТАЛА И ОБЛИЦИ ТРГОВАЊА КАПИТАЛОМ	88
2.4. ДУГОРОЧНЕ ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ	91
2.4.1. АКЦИЈЕ	92
2.4.2. ДУГОРОЧНЕ ОБВЕЗНИЦЕ	102
2.4.3. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ ..	108
2.5. СПЕЦИЈАЛИЗОВАНИ ПОСРЕДНИЦИ У ТРГОВАЊУ ДУГОРОЧНИМ ХАРТИЈАМА ОД ВРЕДНОСТИ	110
2.6. НАЧИНИ ТРГОВАЊА ДУГОРОЧНИМ ХАРТИЈАМА ОД ВРЕДНОСТИ	111
2.7. БЕРЗА ДУГОРОЧНИХ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ (ЕФЕКАТА)	112
2.7.1. ПОЈАМ И ФУНКЦИЈА БЕРЗЕ ЕФЕКАТА	112
2.7.2. ТИПОВИ БЕРЗИ ЕФЕКАТА	114
2.7.3. НАЧИН РАДА БЕРЗЕ ЕФЕКАТА	114
2.7.4. БЕРЗАНСКИ ШПЕКУЛАТИВНИ ПОСЛОВИ	120
2.7.4.1. Шпекулација на пролонгирању	120
2.7.4.2. Шпекулација на курсевима	121
3. ДЕВИЗНО ТРЖИШТЕ	122
ПИТАЊА ЗА ДИСКУСИЈУ	123
ЗАДАЦИ	124
IV. ФИНАНСИРАЊЕ ПРЕДУЗЕЋА	125
1. САМОФИНАНСИРАЊЕ	125
1.1. СКРИВЕНИ ОБЛИЦИ САМОФИНАНСИРАЊА	125
1.2. ИНТЕРНИ ИЗВОРИ САМОФИНАНСИРАЊА	128
1.3. ЕКСТЕРНИ ИЗВОРИ САМОФИНАНСИРАЊА	131
1.4. БРУТО И НЕТО СРЕДСТВА ЗА САМОФИНАНСИРАЊЕ	131

1.5. РАЗВРСТАВАЊЕ СОПСТВЕНИХ ИЗВОРА ФИНАНСИРАЊА ПО РОКУ РАСПОЛОЖИВОСТИ И ТРОШКОВИМА ФИНАНСИРАЊА	133
2. ЗАЈЕДНИЧКА УЛАГАЊА	135
2.1. ДЕФИНИЦИЈА, ЦИЉЕВИ И ОБЛИЦИ ЗАЈЕДНИЧКОГ УЛАГАЊА	135
2.2. ВРЕДНОВАЊЕ ЗАЈЕДНИЧКОГ УЛАГАЊА	136
2.3. УТВРЂИВАЊА ПРОПОРЦИЈЕ РАСПОДЕЛЕ НЕТО ДОБИТКА, ПОКРИЋА ГУБИТКА И СТОПЕ НАКНАДЕ ЗА УЛОЖЕНИ КАПИТАЛ	137
2.4. САДРЖИНА УГОВОРА О ЗАЈЕДНИЧКОМ ПОДУХВАТУ	138
2.5. ОБРАЧУН ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА ЗАЈЕДНИЧКОГ ПОДУХВАТА И РАСПОДЕЛА НЕТО ДОБИТКА	139
3. КРЕДИТИРАЊЕ	140
3.1. ВРСТЕ КРЕДИТА	140
3.2. ОБЛИЦИ КРЕДИТА	141
3.2.1. КОНТОКОРЕНТНИ КРЕДИТ	141
3.2.2. КРЕДИТНА ЛИНИЈА	142
3.2.3. РЕВОЛВИНГ КРЕДИТ	143
3.2.4. ЛОМБАРДНИ КРЕДИТ	143
3.2.5. АКЦЕПТНИ КРЕДИТ	144
3.2.6. РАМБУРСНИ КРЕДИТ	144
3.2.7. АВАЛНИ (ГАРАНЦИЈСКИ) КРЕДИТ	145
3.2.8. ВИНКУЛАЦИОНИ КРЕДИТ	145
3.2.9. ХИПОТЕКАРНИ КРЕДИТ	145
3.2.10. ИНВЕСТИЦИОНИ КРЕДИТИ	146
3.2.11. ПРОДАТА ОБВЕЗНИЦА И КОМЕРЦИЈАЛНИ ЗАПИС	146
3.3. ЦЕНА КРЕДИТА	146
4. СПЕЦИФИЧНИ ОБЛИЦИ ФИНАНСИРАЊА	150
4.1. ФИНАНСИРАЊЕ ИЗ СПОНТАНИХ (АУТОНОМНИХ) ИЗВОРА	150
4.2. ФИНАНСИРАЊЕ ИЗ ФАКТОРИНГА	151
4.2.1. ПОЈАМ ФАКТОРИНГА	151
4.2.2. ВРСТЕ ФАКТОРИНГА	152
4.3. ФИНАНСИРАЊЕ ИЗ ФОРФЕТИНГА	153
4.4. ФИНАНСИРАЊЕ ИЗ ЛИЗИНГА	153
4.5. ФРАНШИЗИНГ - АРАНЖМАН	157
ПИТАЊА ЗА ДИСКУСИЈУ	159
ЗАДАЦИ:	160
V АНАЛИЗА ПРИНОСНОГ, ИМОВИНСКОГ И ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА	161
1. АНАЛИЗА ПРИНОСНОГ ПОЛОЖАЈА	161
1.1. СТРУКТУРА ФИНАНСИЈСКОГ РЕЗУЛТАТА И УСПЕШНОСТ БИЛАНСА	161

1.2. РИЗИК ОСТВАРЕЊА РЕЗУЛТАТА РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ, ДОЊА ТАЧКА РЕНТАБИЛНОСТИ И СТОПА ЕЛАСТИЧНОСТИ	163
1.3. ФИНАНСИЈСКА МОЂ	166
1.4. РЕНТАБИЛНОСТ	167
2. АНАЛИЗА ИМОВИНСКОГ ПОЛОЖАЈА	173
2.1. СТРУКТУРА АКТИВЕ	173
2.2. СТРУКТУРА И ЕФИКАСНОСТ ОПЕРАТИВНЕ ИМОВИНЕ	174
2.3. СТРУКТУРА И ЕФИКАСНОСТ СТАЛНЕ ИМОВИНЕ	175
2.4. СТРУКТУРА И ЕФИКАСНОСТ ОБРТНЕ ИМОВИНЕ	176
3. АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА	179
3.1. СТРУКТУРА ПАСИВЕ	179
3.2. ЛИКВИДНОСТ	180
3.3. ФИНАНСИЈСКА СТАБИЛНОСТ	181
3.4. ЗАДУЖЕНОСТ	183
3.5. СОЛВЕНТНОСТ	184
ПИТАЊА ЗА ДИСКУСИЈУ	184
ЗАДАЦИ	185
VI ФИНАНСИЈСКО ПЛАНИРАЊЕ	189
1. ПЛАНСКИ БИЛАНС УСПЕХА И СТАЊА	189
1.1. ПРВА ВАРИЈАНТА ПЛАНСКОГ БИЛАНСА УСПЕХА И СТАЊА	191
1.1.1. ПРВА ВАРИЈАНТА ПЛАНСКОГ БИЛАНСА УСПЕХА	191
1.1.2. ПРВА ВАРИЈАНТА ПЛАНСКОГ БИЛАНСА СТАЊА	193
1.2. ОЦЕНА ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА, УТВРЂИВАЊА ЦИЉНОГ ДОБИТКА И ИСПИТИВАЊЕ МОГУЋНОСТИ ОСТВАРЕЊА ЦИЉНОГ ДОБИТКА	197
1.2.1. ОЦЕНА ФИНАНСИЈСКОГ ПОЛОЖАЈА	197
1.2.2. УТВРЂИВАЊЕ ЦИЉНОГ ДОБИТКА	198
1.2.3. ИСПИТИВАЊЕ МОГУЋНОСТИ ОСТВАРЕЊА ЦИЉНОГ ДОБИТКА	201
1.3. КОНАЧНА ВАРИЈАНТА ПЛАНСКОГ БИЛАНСА УСПЕХА И СТАЊА	202
1.3.1. КОНАЧНА ВАРИЈАНТА ПЛАНСКОГ БИЛАНСА УСПЕХА	203
1.3.2. КОНАЧНА ВАРИЈАНТА ПЛАНСКОГ БИЛАНСА СТАЊА	204
2. ПОСЛОВНИ И ФИНАНСИЈСКИ РИЗИК И ПОСЛОВНИ И ФИНАНСИЈСКИ ЛЕВЕРИЦ	205
2.1. ПОСЛОВНИ РИЗИК И ПОСЛОВНИ ЛЕВЕРИЦ	205
2.2. ФИНАНСИЈСКИ РИЗИК И ФИНАНСИЈСКИ ЛЕВЕРИЦ	211
2.3. УКУПАН РИЗИК И СЛОЖЕНИ ЛЕВЕРИЦ (ПОЛУГА)	214

2.4. ТАЧКА ИНДИФЕРЕНТНОСТИ ФИНАНСИРАЊА	219
3. ПЛАН НОВЧАНИХ ТОКОВА	221
3.1. ПЛАНСКИ БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ	221
3.2. ПЛАН ТОКОВА НЕТО ОБРТНОГ ФОНДА	227
3.3. ДИНАМИЧКО ПЛАНИРАЊЕ ПРИЛИВА И ОДЛИВА ГОТОВИНЕ	229
ПИТАЊА ЗА ДИСКУСИЈУ	233
ЗАДАЦИ	233
VII ИНВЕСТИЦИОНИ ПРОЈЕКТИ	235
1. ВРЕМЕНСКА ВРЕДНОСТ НОВЦА	235
2. ПОЈАМ И КВАНТИФИКАЦИЈА ИНВЕСТИЦИЈА	238
3. ПРОЛЕКЦИЈА РЕЗИДУАЛНЕ ВРЕДНОСТИ, ПРИХОДА И РАСХОДА ИНВЕСТИЦИОНОГ ПРОЈЕКТА	240
4. ПРОЛЕКЦИЈА ДОБИТКА И НЕТО НОВЧАНОГ ТОКА ИНВЕСТИЦИОНОГ ПРОЈЕКТА	242
5. ПОЈАМ И КВАНТИФИКАЦИЈА ЦЕНЕ КАПИТАЛА	243
6. ИНВЕСТИЦИОНИ ПРОЈЕКТ А И Б	245
6.1. ИНВЕСТИЦИОНИ ПРОЈЕКТ А	245
6.2. ИНВЕСТИЦИОНИ ПРОЈЕКТ Б	246
7. ФИНАНСИЈСКА ОЦЕНА И РАНГИРАЊЕ ИНВЕСТИЦИОНИХ ПРОЈЕКАТА	247
7.1. ДИНАМИЧКЕ МЕТОДЕ ОЦЕНЕ И РАНГИРАЊЕ ИНВЕСТИЦИОНИХ ПРОЈЕКАТА	247
7.1.1. МЕТОД НЕТО САДАШЊЕ ВРЕДНОСТИ	247
7.1.2. МЕТОДА ИНТЕРНЕ СТОПЕ ПРИНОСА	250
7.2. СТАТИЧКЕ МЕТОДЕ ОЦЕНЕ И РАНГИРАЊЕ ИНВЕСТИЦИОНИХ ПРОЈЕКАТА	253
7.2.1. МЕТОДА РОКА ПОВРАЋАЈА	253
7.2.2. РАЧУНОВОДСТВЕНА ОЦЕНА	255
8. ОЦЕНА ЛИКВИДНОСТИ ПРОЈЕКТА	257
9. ИНВЕСТИРАЊЕ У ГРАНИЦАМА ПОСТОЈЕЋЕГ КАПАЦИТЕТА	259
10. НЕИЗВЕСНОСТ И АНАЛИЗА НЕИЗВЕСНОСТИ	260
10.1. НЕИЗВЕСНОСТ	260
10.1. АНАЛИЗА НЕИЗВЕСНОСТИ	262
10.2.1. АНАЛИЗА ЕЛАСТИЧНОСТИ	262
10.2.2. АНАЛИЗА ОСЕТЉИВОСТИ	264
10.2.3. АНАЛИЗА ВЕРОВАТНОЋЕ	264
10.2.4. СТАНДАРДНА ДЕВИЈАЦИЈА И КОЕФИЦИЈЕНТ ВАРИЈАНСЕ	267
ПИТАЊА ЗА ДИСКУСИЈУ	269
ЗАДАЦИ:	269

VIII ФИНАНСИЈСКО УПРАВЉАЊЕ 273

1. УПРАВЉАЊЕ ТРАЈНИМ И ДУГОРОЧНИМ КАПИТАЛОМ	273
1.1. УПРАВЉАЊЕ ТРАЈНИМ КАПИТАЛОМ.....	273
1.2. УПРАВЉАЊЕ ДУГОРОЧНИМ РЕЗЕРВИСАЊИМА.....	280
1.3. УПРАВЉАЊЕ ДУГОРОЧНИМ ОБАВЕЗАМА	282
2. УПРАВЉАЊЕ СТАЛНОМ ИМОВИНОМ	286
2.1. УПРАВЉАЊЕ НЕМАТЕРИЈАЛНИМ УЛАГАЊИМА	286
2.2. УПРАВЉАЊЕ ОСНОВНИМ СРЕДСТВИМА.....	288
2.3. УПРАВЉАЊЕ ДУГОРОЧНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ПЛАСМАНИМА	291
3. УПРАВЉАЊЕ КРАТКОРОЧНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ОБАВЕЗАМА И ОБАВЕЗАМА ПРЕМА ДОБАВЉАЧИМА	293
3.1. УПРАВЉАЊЕ КРАТКОРОЧНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ОБАВЕЗАМА	293
3.2. УПРАВЉАЊЕ ОБАВЕЗАМА ПРЕМА ДОБАВЉАЧИМА	295
4. УПРАВЉАЊЕ ОБРТНОМ ИМОВИНОМ	297
4.1. УПРАВЉАЊЕ ЗАЛИХАМА	297
4.1.1. УПРАВЉАЊЕ ЗАЛИХАМА МАТЕРИЈАЛА	298
4.1.2. УПРАВЉАЊЕ ЗАЛИХАМА ПОЛУПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНЕ ПРОИЗВОДЊЕ	308
4.1.3. УПРАВЉАЊЕ ЗАЛИХАМА ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	312
4.1.4. МЕРЕЊЕ УСПЕШНОСТИ УПРАВЉАЊА ЗАЛИХАМА	317
4.2. УПРАВЉАЊЕ ПОТРАЖИВАЊИМА ОД КУПАЦА	319
4.2.1. КРЕДИТНИ БОНИТЕТ КУПЦА	319
4.2.2. УСЛОВИ ПРОДАЈЕ	322
4.3. УПРАВЉАЊЕ ГОТОВИНОМ	326
4.3.1. ГОТОВИНСКИ ЦИКЛУС	326
4.3.2. МИНИМАЛНИ САЛДО ГОТОВИНЕ И ЛИКВИДНА РЕЗЕРВА	327
4.3.3. ПЛАСМАН ПЕРИОДИЧНИХ ВИШКОВА ГОТОВИНЕ	329
4.3.4. ОПТИМАЛНИ ОДНОС ГОТОВИНЕ И ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ	330
ПИТАЊА ЗА ДИСКУСИЈУ	332
ЗАДАЦИ	333

IX РЕСТРУКТУРИРАЊЕ ПРЕДУЗЕЋА 335

1. СПАЈАЊЕ, ПРИПАЈАЊЕ И КУПОВИНА ПРЕДУЗЕЋА	335
1.1. СПАЈАЊЕ ПРЕДУЗЕЋА	335
1.2. ПРИПАЈАЊЕ ПРЕДУЗЕЋА	340
1.3. КУПОВИНА ПРЕДУЗЕЋА	341
2. САНИРАЊЕ ПРЕДУЗЕЋА	347

2.1. ИСПИТИВАЊЕ МОГУЋНОСТИ ИЗЛАСКА ИЗ ЗОНЕ ГУБИТКА	347
2.2. ФИНАНСИЈСКО САНИРАЊЕ	349
5. РАЗДВАЈАЊЕ ПРЕДУЗЕЋА	355
4. ПОРАВНАЊЕ СА ПОВЕРИОЦИМА	363
5. СТЕЧАЈ И ЛИКВИДАЦИЈА ПРЕДУЗЕЋА	371
5.1. СТЕЧАЈ ПРЕДУЗЕЋА	371
5.2. ЛИКВИДАЦИЈА ПРЕДУЗЕЋА	375
6. ПРОДАЈА ДЕЛА ПРЕДУЗЕЋА	378
7. СТВАРАЊЕ НОВИХ ПРЕДУЗЕЋА	379
8. СЕГМЕНТИРАЊЕ ПРЕДУЗЕЋА	380
9. ДИВЕРЗИФИКАЦИЈА ВЛАСНИШТВА НАД ТРАЈНИМ КАПИТАЛОМ	383
10. ДОБРОВОЉНА ЛИКВИДАЦИЈА ИЛИ ПРОДАЈА ПРЕДУЗЕЋА	384
11. ОТКУП СОПСТВЕНИХ АКЦИЈА	385
12. ПРИВАТИЗАЦИЈА ПРЕДУЗЕЋА	386
13. КУПОВИНА ВЛАСНИЧКИХ ПРАВА УЗ КОРИШЋЕЊЕ ФИНАНСИЈСКЕ ПОЛУГЕ	388
14. РЕКАПИТАЛИЗАЦИЈА УЗ КОРИШЋЕЊЕ ФИНАНСИЈСКЕ ПОЛУГЕ	391
ПИТАЊА ЗА ДИСКУСИЈУ	392
ЗАДАЦИ	393
ЛИТЕРАТУРА	395